

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK: $\frac{1}{4}$ évre 20 kor.,
 $\frac{1}{2}$ évre 10 k., $\frac{1}{4}$ évre 5 k. Egyes szám ára 8 f.

Felelős szerkesztő: **Dr. Weisz Ignác.**
Szerkesztő: **Győri Imre.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Brassó, Kapu-utca 64. sz. — Telefon: 177.

Elszegényedésünk okai.

Brassó, okt. 21.

Aki Németországban utazik, az a hatalmas ipartelepek és kereskedőházak mellett se szerit, se számát nem fogja tudni azoknak a jótékony és emberbaráti intézményeknek, amelyekkel abban a gyönyörű országban találkozunk. Gyermekmenhelyek, aggok háza, szegények telepe, javítóintézetek, kórházak, szanatoriumok és még ki tudná elsorolni a többi és névszerint, melyek mindenütt, majdnem kivétel nélkül valamennyi németországi városban találhatók.

És mégis csodálkozva hallja az ember, hogy a pauperizmus, a szegénység nem hogy csökkenne, de sőt ijesztő mértékben növekszik.

Mi ennek az oka?

Hát hogy őszinték legyünk, nem könnyű megmondani. Valószínűleg, a mint sokan állítják, belejátszik ezekbe a szomorú eredményekbe a veszedelmes arányokban dühöngő alkoholizmus is, amely lustává, munkakerülővé és beteggé teszi a munkást, de az is tagadhatatlan, hogy nem kis mértékben okozza a szegénység növekedését

az a lelki ok is, hogy t. i. a társadalom és az állam tulságos támogatása növeli a lustálkodók és munkakerülők számát.

Sajnos, való igaz, hogy például a berlini és éberfeldi szegényházakat tömegesen keresik fel munkabíró férfiak és nők, akik csak azért nem járnak dolgozni, mivel a szegények háza ugyanis megadja nekik a szükséges lakást, élelmet, sőt a ruházatot is.

Amíg tehát a tulhajtott segítségnek káros következményei is vannak, bátran állíthatjuk, hogy nálunk, ahol ilyen elkényeztetésről szó sincs, sőt az egész szegényes támogatás a kezdet legkezdetén van, a következmények még súlyosabbak.

Mi ugyancsak nem mondhatjuk, hogy népünk elszegényedése azért olyan rohamos, mert mesterségesen, tulságos támogatással tenyésztjük a lustákat és ezzel a szegénységet.

A mi nagy elszegényedésünk okai mások.

Annyi az ok, hogy zavarba jönnek, ha valamennyit fel akarnók sorolni. De a legpregnansabbakkal mégis meg akarunk próbálkozni.

Tudjuk-e mi azt, hogy a sze-

génységünk egyik főoka a pályavesztettség?

Az ügyvéd, akinek kereskedővé kellett volna lennie, örökéleten átkolduskodni fog; az iparos, aki utálja a pályáját, sohasem fog vagyona szert tenni, hanem adósságokban fogja lemorzsolni életét, a földmives, akivel paraszti életét megutáltatták lelketlen izgatók, hűtlen lesz az anyaföldhöz.

És ez így van nálunk jóformán minden vonalon.

De ebből aztán az is következik, hogy mindenki többnek akar látszani, mint amennyi. Ez meg örökös küzkedésre, adósságokra vezet, ami pedig megint csak a szegénység terjedését jelenti.

Az adósságcsinálók és a nagylábon élők teszik ki a sikkasztók és csalók nagy százalékát. A sikkasztók és csalók teszik tönkre a bennük bízó ekzisztenciákat.

Ime, — egyik ok szüli a másikat.

Azért várjuk mi oly epedve, hogy népünk gazdasági kérdésekre vesse magát, mert ott van a jólét és a gazdaság üdve.

A „BRASSÓI LAPOK” tárcája.

És Blériot repült . . .

— Budapesti levél. —

A „Br. L.” részére írta: **G. Miklósy Ilona.**

1909. október 17-én, vasárnap délutánján úgy fél egy óratájban szomorúan tekinttem szét lakásomban s gondolatban érzékeny bucsut vettem minden egyes szívemhez nőtt hű butor darabtól. Az jutott eszembe, hogy látom-e még valaha csendes kis fészket s ha igen, vajjon nem úgy-e, mint a kitűnő mentők jelmondatának: „Mindnyájunkat érhet baleset” egyik megerősítő szabálya.

Mert, ha véletlenül épen is maradok a százezrekre menő tömeg dulakodásában (jól ismerem imádott közönségünk harcivágyát a legkisebb összezejövetelnél is) hátha fejemre zuhan az a nagy benzines madár. S ha mégis valami csoda folytán nem sérülök meg — fűztem tovább vigasztaló elmél-

kedésemet — nem kapom-e kirabolva, szét-dulva háztájamat mire visszatérek?

Szóval, mint olvasni tetszik, csöppet sem voltak rózsásak gondolataim Blériot föl-szállásához készülődve. Annál is inkább, mert péntek este, a Vigadó termében, kapunk egy kis izelítőt abból az örületes tolongás, dulakodás, tülekedésből, amely reánk várt ma délután. Pedig ott csak maga a gép, volt látható, Blériot és repülés nélkül. Hátha majd eleven valóságban áll előttünk a La Manche-csatorna hőse világhíres kéményseprő süvegében, minden huszárormestert megszegyenítő bajuszóriásával. Mi lesz akkor?! Emberhalál! . . . rendőri brutalitás lovas attak és mentők készenléte! . . .

Minden rémes, szörnyű lehetősége a szerencsétlenségnek végigcikázott agyamon. De az a gondolat, hogy mind ezen réttentességet megelőzhetem azzal, ha szépen itthon maradok — egyetlen pillanatig sem jutott eszembe.

Sőt most már azt is mondom, hogy az

esetleges baleset is csekély ár azért a remek látványért, amelyben részünk volt.

Azon a szegény úri emberen is, akit közvetlen a repülés előtt szállítottak el a mentőegyesület derék katonái, sem azért sajnálkozott a jó nép, mert rosszul lett, hanem csupán azért, mert a — felszállás előtt verte le szegényt beteg szíve.

Hanem micsoda hunnok-vándorlása volt ez emlékezetes vasárnapon. A széles Üllői-utnak minden talpalatnyi részét elfoglalta az ember. Az előre igyekvő ember. A közlekedési eszközök minden fajtája zsufolva volt nővel, férfival és gyerekekkel. A villanyosokon, minden átszállónál, véres harc tört ki az ostromlók és ostromlottak között. A bérkocsisok megvetéssel gondoltak a Szent-István napi löversenyre s önmagukat multák felül tarifájuk felszólolásában. (Mindhalálig azt hiszem, hogy a mi árva konflisunk kocsisa csendes tébolyban szenvedett, mert egyetlen forintot kért egészen a tribünökig s minden csodánál csodálatosabban még meg is köszönte.)

Transsylvania étterem és Kávéház.

Elegáns berendezés; általánosan elismert kitűnő konyha; természetes erdélyi borok; pontos kiszolgálás! — A Kávéházban naponta DICK GYURI kékdedvelt zenekara játszik.

(177)

Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetem Könyvtár - Fundatia pt. Stiinta - BCU Cluj

Kiváló konyhával:

ROTHENBÄCHER GY.

Kulturünnepek tanulságai.

A „Brassói Lapok” részére írta:
dr. Hermann Antal.

I.

Kulturvigének neveznek engem ióakaró szatirával. Megtisztelő névnek tartom. De megjegyzem, hogy nemcsak közvetítő utazó vagyok, hanem önálló termelő is. De fogyasztó is, olyan értelemben, hogy főképpen azért járok-kelek, hogy magam tanuljak.

Az utolsó hetekben alkalmam volt a nemzeti művelődés ünnepeinek egész sorában résztvenni. Rendszerint nagy érdemeket szereznek a kultúra körül, akik rendezik ezeket az ünnepeket. Ezért is nem igen szokás ezeket bírálni. Pedig a jót többnyire még jobban is meg lehetne csinálni. Talán nem érdemtelen, ha megpróbálom némely tanulságokat levonni az ünnepélyekből.

Éppen ma egy éve nyitottuk meg Szamosujvárt az örmény muzeumot. Ugyyszólván rögtönözve, nagyobb készülődés nélkül. Még az egyesület elnöke, Dániel László, Szamosujvár országgyűlési képviselője sem tudott róla. Párisban volt akkor. De jelen volt az egész hazai örmény klerus, tíz örmény pap, amennyi talán még soha sem volt együtt Erdélyben.

Az örmény muzeum a szamosujvári örmény katolikus egyház, illetőleg az ott visszaállítandó örmény püspökség tulajdona. Gyűjteményei a volt örmény gimnázium épületében egy nagy csarnokot és négy tágas termet foglalnak el. De a rendezett gyűjtés még csak ezután indul meg. Szé a muzeum arra is van hivatva, hogy a keleti örménység is itt helyezze biztonságba történeti ereklyéit és kulturkincseit, mint ahogy az elnyomott lengyel nemzet a svájci Rapperswilban alkotta meg nemzeti muzeumát. S akkor a szamosujvári muzeum világraszóló, elsőrendű kulturspeciális lesz.

En először 1891-ben, egy rögtönzött szabadelőadásban buzdítottam örményeinket ősi hagyományaik ápolására, faji erényeik

megőrzésére. A hazai örmény muzeum konkrét eszméjét Merza Gyula vetette fel. En hat év óta foglalkozom behatódóan örmény tanulmányokkal és a hazai örménység ügyével. Ezzel koronáztam meg az erdélyi népelemeknek 23 év óta folytatott tanulmányozását. De én a tudományos célokkal hazafi és szociális érdekeket szoktam lehetőleg összekapcsolni. Örménységünket az erdélyi magyarság legmegbízhatóbb, legintelligensebb, legszívósabb, leginkább életrevaló, legértékesebb, legmagyarabb elemének ismerem. — Megerősítését azért tartom hazafias feladatnak.

Ezelőtt hat évvel megkezdtem az örmény muzeum tényleges propagálását. Itthon a sajtóban, a gyűléseken és társadalomban, külföldön tudományos kongresszusokon agitáltam a muzeum ügyében. Jórészt magam gyűjtöttem és hordtam össze a muzeum tárgyait.

A muzeum tiszteletbeli igazgatója lettem és örmény mesterem, felejtethetetlen barátom, a halhatatlan emlékü Szongott Kristóf halála után egy ideig szerkesztettem az Armeniát dr. Papp Gusztáv barátommal, az örmény muzeumegyesület buzgó titkárával, Szamosujvár város második megalapítójával. Most az Armenia felélesztésére töreksem, remélem, sikeresen. Örmény törekvéseimben Szongott Kristóf után főtamogatóm Bárány Lukács kanonok-főesperes, a szamosujvári örmény plebános.

Az örmény muzeum igazgatója, dr. Temesváry János, szamosujvári állami főgimnáziumi tanár, jeles történettudós, már is nagy érdemeket szerzett a gyűjtemények leltározásával, gyarapításával és igen tetszetős felállításával. Az ő neve a muzeum tudományos nivójának biztos garanciája.

A muzeumot a felügyelő-bizottság elnöke, Bárány Lukács szentelte fel és nyitotta meg elragadó lelkes beszéddel. A megnyitás után az öt hazai örmény egyház plebánosai értekezletet tartottak. Ez talán az első ilyenmű konferencia volt. Megbeszél-

ték a hazai örmény egyház ügyeit és elhatározták, hogy püspöki jogokkal felruházott egyházfőt kérnek az illetékes faktoroktól.

Ezek jóakarata előre meg van nyerve az ügynek. Régi történeti és törvényes jog ujluna fel ezzel. Rendkívül nagy politikai és kulturális hatása volna az erdélyi örmény püspökség visszaállításának. — Valószínűleg Szamosujvárra vonzaná a bécsi mechtaristák papnevelő intézetét nagy kulturkincseivel. Govrik Gergely, új főapátjuk, aki közlebből érsek lesz, szamosujvári születésű lelkes magyar hazafi. S ez nagy befolyást biztosítana nemzetünknek keleten, melynek országaiban a legműveltebb, tekintélyes és gazdag elem az örménység. A bécsi mechtaristáknak Szamosujvárra telepedése érdekében én indítottam mozgalmat ezelőtt két évvel.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Brassó, 1909. okt. 21.

— **Felhívás adakozásra.** A brassói magyar protestáns jótékony nőegylet elnöksége ezúton is felkéri a helybeli kereskedőket, hogy a szegénysorsu gyermekek karácsonyi felruházására szánt adományaikat juttassák Kónya Julia alelnöknőhöz (Kaputca 69.), vagy bármelyik egyleti taghoz.

— **Szterényi a székely körvasut megnyitó ünnepén.** A székely körvasut utolsó szakasza, a Dédától—Gyergyószentmiklósig vivő vonalrész is elkészült és ünnepélyes megnyitása e hónap 28-án lesz. A megnyitási ünnepen — Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert Szterényi József államtitkár helyettesíti. A megnyitásra Csik, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhelymegye orsz. képviselőit és vezető személyiségeit is meghívták. A budapesti résztvevők e hónap 27-én délután két órakor indulnak és Brassón keresztül Gyergyószentmiklóstra, onnan pedig Dédára, illetve

Mindenki ott volt, talán még a vakok, bénák és szélütöttek is. A roppant térség körül a tömeg millió és millió hangyaként hemzsegett, izgett-mozgott, lázongott, türelmetlenkedett. S minden ajkon egyetlen név: Blériot!

Cseppet sem csodálom, hogy ilyen árért habozás nélkül kockáztatja az aviatikus életét. Csak a gyávák nem vallják be, hogy a tömeg bámulata, lelkesedése, elismerése, mindennél hatalmasabb előmozdítója a hősi cselekedetnek.

És milyen ragyogóan tiszta nap kedvezett e korszakalkotó cselekedet bemutatására. Mintha az ősz versenyre kelve ifju, üde riválisával: a bájos tavasszal, azt bizonygatta volna, ha nagyon akarja, szebb és csodálatosabb tud lenni hervadásában is amannál. A levegő tiszta, világos, átlátszó s gyógyítóan meleg, a nap tüzesen süt s ereinkben a vér frissen és erőteljesen buzog... Ha semmi másért, azért kellene hálás köszönetet mondani a nagy Repülőnek, hogy pár órára megmutatta a szűk házak közé szorított pesti embernek a földet, a levegőt, az egész istenien szép természetét.

S mikor fejünk felett bugott el a hófehér nagy madár, mikor játszi könnyűséggel, pajkos kedvteléssel röpdösött, mikor a százezrek torkából üvöltött feléje az éljen riadalom, s ő kecsesen, meghajlással intett köszönetet érte s mindezt ember, földhöz kötött, rögzített bukdaesoló ember cse-

lekedte — mérhetlen büszkeségtől dagadozott szívünk. S amint a londoniak kétségbeesetten sikoltottak fel arra a hirre, hogy Blériot leszállt Dovernél — „Anglia nem sziget többé!” — mi ujjongó örömmel kiáltjuk: az ember már többé nem csuszó-mászó féreg; az ember mindent merhet, amit akar — áldassék érte az Isten szent neve!

Háromszor szállott fel Blériot, s mintha mámort, részegítő bűvös port hintett volna az emberek közé, olyan lázba hozta a tömeget. Mindenki kiabált, üvöltött, sikoltott a nagy lelkesedéstől.

S mégis ez a most ujjongó, ünneplő közönség habozás nélkül megtudta volna kövezni a nap hőjét, ha véletlenül eltörlik gépének csavarja a — felszállás előtt.

Egy csöppnyi kis tirolernek öltözött gyerek, óriási látszóval felfegyverkezve leste repülés előtt — a gépház jelző zászlóit. S mikor — általános elszörnyedésre — „a szél tulerős” jelentés repült fel a rudra, elkerekedettten mondta: „Oda kell menni és keresztül kell lőni egy golyóval azt a Blériotot?” Alig volt hat eszdendős a világ e legfiatalabb anarchista, forradalmárja, s már is birt a türelmetlenség, a hálátlanság és bosszuvágy minden emberi hibájával.

Valamint egészen egy emberként cselekedett az a tömeg is, amely áttörte a korlátot s berohant a Blériot számára fenntartott térre, ahol sokkal kevesebbet látha-

tott és esetleg — a fejére is zuhanhatott a repülő masina.

Igazán csodálatos, hogy míg az egyes ember higgadtan, megfontoltan, észszerűleg viselkedik, amint tömegbe kerül, azonnal elveszti józan esztét és öntudatlan, gondolkodásra képtelen teremtménynyé válik, akit csupán ösztöne vezérrel s egyetlen vágy: ne-hogy pillanattal is megelőzze őt a másik ember.

Ezért láttunk minden oldalon egymással marakodó csoportot, rendőrök által lökdösött uriembereket és tört karral és lábbal elhurcolt szerencsétleneket.

Halvány sejtelve sem lehet távollevőnek arról a kavardásról, amely a repülés után, hazainduláskor bekövetkezett! Legboldogabbak voltak a gyalogjárók, legalább nem kellett kocsijuk után felfedezési körutakra indulniok. Rábizhatták magukat „sorsuk sodró folyamára” s halálmegvetéssel törhetek át ezernyi töffögő autó és toporzékoló, megvadult, paripa között.

Wells regénye jutott eszembe: „A világok harca”, mikor az óriási Mars lakó retentő hadi-gépén üldözi a parányi földi teremtményeket. S azok menekülnek örült, vad, állati félelemben tépve és tiporva egymást. Bizonyos vagyok benne, hogy a zseniális író egy repülőgép vagy más verseny után oszladozó tömeg inspirálta fantasztikus műve megírására. Mert legalább is marsbeli emberekkel kell indokolni azt a páni fé-

Marosvásárhelyre mennek, amely helyeken a megnyitás alkalmából ünnepélyek lesznek.

— **Kolozsvár Ferrerért.** A művelt világnak a spanyolországi forrongás mártira, Francesco Ferrer halála fölött érzett megvetését, fölháborodását kifejezésre juttatta Kolozsvár város közgyűlése is. Nem egyhangulag ugyan, voltak akik ellenezték az indítványt és Apáthy István dr. lecáfolytatlanul fényes, világos okfejtésével szemben egyszerűen az ügy fölötti napirendretérést javasolták. Apáthy István mellett Szvacsina Géza polgármesteré az érdem, hogy Kolozsvár nem vetette vissza azt az indítványt, amelynek minden pontját minden kultúremler vallja, s amelyben Kolozsvár városa megbotránkozását fejezi ki a tudós és emberbarát Francesco Ferrer meggyilkolása fölött. A határozatról átiratban értesítik Barcelona város egyetemének tanácsát.

— **A Brassói Nemzeti Szövetség,** tegnap este tartott választmányi ülésének határozata alapján folyó hó 31-én, vasárnap délelőtti 11 órakor a Polgári Kör nagytermében tartja ez évi rendes közgyűlését, amelynek napirendjén többek között a színház és kulturpalota ügye, valamint a szövetség munkaprogramjának megállapítása is szerepelni fog.

— **Halálozás.** Az esti órákban őszinte részvétellel és megdöbbenéssel értesülünk, hogy Gött Frigyes, a „Kronstädter Zeitung“ tulajdonosa ma délután szívszélhűdésben váratlanul meghalt.

— **A határrendőrség köréből.** A belügyminiszter Nagyszeben székhellyel határszéli rendőrkapitányságot szervezett és ennek, valamint ezzel kapcsolatban szükségessé vált területi bevonások és átkapcsolások következtében a brassói határszéli kapitányság székhelyét, működési területét, kirendeltségeit és őrségeit egy ma érkezett leira-

lelmet, önkivüli rohanást, mely olykor-olykor megszállja a tömeget.

Még szerencse, hogy Blériot automobilját fel nem borították és őt magát apró darabokra szaggatva föl nem osztották maguk között, mint Spanyolországban, a közép-korban, egyik szentjükkkel tették a vallási örvongásban megtévelyodött emberek.

Még minden idegszálunk remegett a gyönyörű látvány okozta mámorban, még tele volt a szívünk bámulattal, büszkeséggel, hogy ime mi minden sikerül az embernek! S mégis látva ezt a minden rendszer nélkül tolakodó, kavargó tömeget, önkénytelen sóhajjal kiáltottam fel:

„Mennyire irigylem a vidéken lakó embereket!“

Szépen, nyugodtan, karosszékén üldögélve olvashatja a világszenzációkat s testi épsége veszedelme nélkül telhetik meg a lelke mondhatlan gyönyörűségekkel. Mert ha szíve és kevés fantáziája van, sokkal nagyobb örömeket érezhet, mint akár egy mindent látó ember. A „beteljesedés“ szürke foltok zagyva zömege, a vágy ragyogó szivárványa mellett. Még csak egyet kívánok megjegyezni: Blériot nem csupán csodálatos repülésével vivta ki hódolatunkat, de azzal is, hogy alig érezte lábai alatt a magyarföld talaját, nagylelkűen kijelentette, hogy soha sem fogja használni a „lovagias magyar nemzet“ unos untalan elkoptatott frázisát. Vive Blériot, a finom izlésű francia!

tában a következőkben állapította meg. Székhely: Brassó. Rendőrbíráskodási joggal felruházott kirendeltségek: Predeal, Gyimesbük és Gyergyótölgyes. Őrségek: Hosszúfalva, Bodzakraszna, Sósmező, Rakattás telep (Barátos) Gyergyóbékás. Hatósági terület: Brassó, Prázmár, Szászhermány, Keresztényfalva, Rozsnyó, a hétfalusi járás összes községei, a törösvári járás összes községei (Fogarás) a kézdi járásból: Bereczk és Sósmező, továbbá az esztelneki, lemhenyi, és opdolai közigazgatóságok, az orlai járásból: Zágón, Gelence, Papolc, Barátos, a sepsi járásból: a dobolai közigazgatóság és Magyar bodza. Csikvármegyéből: Csikolánfalva, Szépvíz, Csikszentmihály, Gyimesközélpok, felsőlók, és bükki községek, a csikdelnei, varódófalvai körjegyzőségek, a gyergyótölgyesi és a kászonalcsoni járás összes községei. — A nagyszebeni határszéli kapitányság rendes működését november hó 1-én kezdi meg.

— **Frossó a gépmember!** Stutzbart cirkuszában az este kényes probléma elé állította a szépszámban megjelent közönséget, Frossó, az automata ember. A műsor igen érdekes és minden tekintetben művészi színvonalon álló pontjait végig élvezte ugyan a közönség, de a Frossó fellépésére gyűjtötte mindenki a legmagasabb érdeklődését. A szolgálak behoznak egy hosszú szál deszkát, s egy markos ember ölben hozza Frossót. A báb fekete smokingot, fehér mellényt, fehér kesztyűt és divatos cilindert hord. Arca ügyesen faragott, s fiatal embert ábrázol. Derekaról karikákba hajlott villanyos vezetékek-drót nyulik lábához. A szolga a deszka végére állítja a Frossónak nevezet bábót és az impresszárió hölgy megmagyarázza, hogy a báb mit tud. A hölgy valami csavart huz fel Frossó szmokingja alatt, mire a báb elég szögletes, óráingaszzerű rezgéssel felrántotta előbb a bal, azután a jobb karját, s valóságban egy óramű ütemszerű mozgásának benyomását tette. — Azután nagyon is góteszk mozdulatokkal az impresszárió közreműködése mellett végig lépkedett a deszkán, megfordult s visszajött. Majd szeméit becsukta, kinyitotta, s aztán a szolga körülhordozta a bábót a közönség között, s visszavitte helyére a deszka szálra. Azonban rosszul állították fel, mert a báb egyszerre megingott, s egész hosszában hanyatt esett. Az impresszárió nő és szolga ijedten tapogatták, hogy nem tört-e el valamelyik alkotrésze. Azután a közönség közül néhányan lementek a manézsbá közelebről megnézni a csuda mechanikás bábót, s javában bámulták, midőn Frossó hirtelen lekapta cilindert és jó estét kívánok kiáltással kiszaladt. A csalódás oly tökéletes, hogy még mindig kérdés, báb-e, vagy élő ember Frossó?

— **Brassóvármegye az aradi hősök sírhelyének megváltásáért** Brassóvármegye törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg 200 koronát szavazott meg az aradi hősök sírhelyének megváltására összegyűlt alap javára. Aradváros polgármestere ma átiratot intézett Brassóvármegye alispánjához, amelyben meleg hangon nyilvánítja köszönetét a vármegye közönségének az adományért.

— **A brassói csendőrkörület köréből.** Palóczi Mihály járásörmester a brassói VII. számú csendőrkörületből az V. számú csendőrkörülethez helyeztetett át. — Ruzs János m. kir. VII. számú csendőrkörületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgá-

lat alapján, mint rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan nyugalmaztatott.

— **Selten Grete hangversenye.** Ma este tartotta meg Sellen Grete, Lassel Rezső, Baumann-Bretz Josefina énekesnő és a városi zenekar közreműködése mellett zongorahangversenyét. A hangversenyre a Vigadó nagytermét szép számú közönség töltötte meg, amely Selten Grete művészi játékát zajos tapsokkal jutalmazta. — Nem kevésbé tetszettek Baumann-Bretz Josefina énekszólói.

— **Brassóvármegye erdészeti bizottsága** folyó hó 23-án, szombaton délelőtti 11 órakor a vármegyei ház üléstermében Jekelius Ágost alispán elnöklése alatt ülést tart.

— **Pánczél István nyugdíja.** A vármegyei tisztviselők nyugdíjválasztmánya özvegy Pánczél Istvánné nyugdíjellátása tárgyában folyó hó 23-án, vasárnap délelőtti 10 órakor a vármegyei ház üléstermében ülést tart.

— **A telefondijak leszállítása.** Magyarországon a telefondijak igen magasak s ez nagy terhet ró ipari és kereskedelmi életünkre. Régi törekvése ezért ipari és kereskedelmi köröknek, hogy leszállítsák a telefondijakat. Mikor annak idején a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nagy energiával sürgette a telefondijak mérséklését, a kormány részéről olyan kijelentések is történtek, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen is van. Azóta évek multak s a teleföntörvény csak nem valósult meg. Sőt kilátás sincs rá. Erre lehet legalább következtetni a kereskedelmi miniszternek egyik utóbbi leiratából, amelyben közli, hogy a telefondijak leszállítása az egész világra nézve egyöntetű alapon szabályozandó új díjszabásban fog megtörténni majd egyszer.

— **A Kronstädter Männergesangsverein dalestélye.** A Kronstädter Männergesangsverein f. hó 23-án, szombaton este 8 órakor a dalcarnokban a női dalegylet közreműködésével Richter Pál karnagy vezetése alatt dalestélyt tart.

— **A balázsfalvi unitárius egyház** 1909. évi november hó 6-án, az „Univers“ szálloda dísztermében, saját pénztára javára műsoros estélyt rendez.

— **Találtatott a Porond-téren** egy ridikül pénztárcával, amely kisebb pénzösszeget és egy jegyzőkönyvecskét tartalmaz. A Hosszú-utcában egy nagyobb pénzösszeget tartalmazó ridikült találtak, továbbá egy duplafedelű ezüstórát. A talált tárgyakat igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

— **Rendőri krónika.** (Egy kis félreértés.) Wollonts Mihály sepsiszentgyörgyi szabómester alaposan felöntött a garatra, lévén ma Brassóban országos vásár. Amikor aztán már megelégette az ivást és fizetni akart, akkor vette észre, hogy pénztárcájából 110 korona hiányzik. Ittas fővel szaladni kezdett a Fekete-utcán végig s csak úgy öletszerűen nyakonragadott egy arrafelé járó Keresztes András nevű, szintén sepsiszentgyörgyi fiatalembert. Felkisérték őket a rendőrségre, ahol Keresztest megmozdították, de eredménytelenül. Mikor már Wollonts alaposan legazemberezte, meglerablózta Keresztest, derült ki, hogy a pénzt Wollonts felesége, még mielőtt férjura mulatni ment volna, csupa elővigyázatból magához vette. Keresztes becsületsértés és rágalmazásért büntvádi jelentést tett Wollonts ellen.

(Az ostorért.) Sonea György pürkereci földmives és Gyergyói Lázár csikalmási nap-számos ma délután a vásáron összeszólalkoztak. Gyergyói azzal vádolta Soneát, hogy az ostorát ellopta. Egyik szó a másikat követte s a vége az lett a dolognak, hogy Sonea úgy ütötte arcul Gyergyóit, hogy az elterült a földön. Soneát a rendőrségre vitték és megindították ellene az eljárást.

(A Buretiák is működnek.) A mai vásár alkalmával a Buretiák, és köztük maga Buretia Juon, a közismert globetrotter rabló-csemete, ismét munkát adtak a rendőrségnek. Vád Róza vidombáki lakos feljelentést tett ugyanis, hogy kötényének jobb zsebéből valaki 20 koronát elloptott. — A gyanu azonnal a két rablófiókára, Buretia Juonra és Deanu Sándorra irányult, akiket bekísértek a rendőrségre. Bár rendületlenül tagadnak, alapos a fellelés, hogy ők követték el a lopást.

(Juliska üzemei.) Cseke Juliska, aki Wagner Frigyes szítás-utcai pék szolgálatában állott, előre gondoskodott magának pénzről, amiből majd vásárfiát vásárolhasson. Az előrelátó Juliska szokta minden reggel kihordani az üzletekbe a friss kenyeret s a beszedett pénzt csak minden harmadik nap számolja el. Ma lett volna az a bizonyos harmadik nap, de Juliska nem számolt el. Ellenkezőleg, a kenyerek árán vett magának két bluzt, két kötényt, fésűt, inget és minden egyebet, ami jó és hasznos. Sőt tett még mást is. Wagnernének egy javítás alatt levő gyűrűjét az ékszerésztől minden megbízás nélkül kiváltotta és eladta egy kofának 20, mondj husz fillérért. — A rendőrség a nagy kereskedői talentummal megáldott Juliskát gondjaiba vette.

Közgazdaság.

Kicsinyben drága, nagyban drágább. A kényszerű szükség, meg az újságok révén mindig szélesebb körben terjedő tudás ma már általánosan tudott dologgá teszi, hogy minden áru, kényelmi, szükségleti, élelmiszer nagyobb tömegben vásárolva aránylag olcsóbb, mint kicsinyben. A kereskedői életben megcsúsz, hogy az évek során raktári állásban, kereslet hiánya miatt devalválódott áru végezetül olcsóbban kerül eladásra, mint beszerezték. De ez annyira speciális eset, mint az, amikor a gyárosoktól hitelbe vásárló kereskedő addig árusítja ki nem fizetett és kifizetési nem is akart cikket hihetetlen olcsó áron, amíg — hamis bukásért a vádlottak padjára kerül.

Az ilyen kivételek mellett is határozottan szabály, hogy kicsinyben véve drágább az árucikk, mint nagyban. De különösen szabály ez az élelmi cikkek kereskedelmében, ahol egyrészt a kereskedelmi hitel nem oly nagy, másrészt a raktáron tarthatás nem oly hosszú, hogy akár egyik, akár másik fentebb említett devalválódás bekövetkezhessen. Az idei év abnormis drágasága azonban az élelmi cikkek kereskedelmében is meghozta a lehetetlent, A nagyban vételnél

még drágább az árucikk, mint kicsinyben véve. Másszóval: a kereskedő kisebb áron ad el, mint aminőn bevásárolni kénytelen.

Ez a képtelenség tetsző és hihetetlenül hangzó állítás pedig tény. A disznózsírral van így a dolog. A félig-meddig mesterséges ár felszoktatásának a hatása nyilatkozik meg ebben. A budapesti börze hajszájában némi ingadozással mindegyre emelkednek a gabonaárak és a kukorica megdrágulásával hozható összefüggésbe a zsírák emelkedése is.

A disznózsírért most a nagykereskedőknél métermázsánként 184 koronát fizet a hentes, 176 koronáért árusítja azt, vagyis minden kilónál 8 fillért, minden métermázsánál 8 koronát fizet reá erre az üzletre. Maguk a hentesek is tisztában vannak ezzel, hogy a zsír ezen megdrágulása csak mesterséges és egy-két héten belül ismét visszakérülnek a régebbi árak. Azt is jól tudják a hentesek, hogy a kicsinybeni eladás 1.76 koronás ára is már oly magas, olyan drága, aminő még nem volt és a két hétnél tovább nem tartónak ígérkező zsírdrágaság miatt nem akarják megriasztani a közönséget újabb áremelésekkel. A kishentesek ilyen viselkedése csak elismerést érdemel.

A fővárosi zsirbárók és disznótanácsosok azonban nem ismernek ilyen skrupulusokat. A zsirkereslet megcsappanása — a kiskereskedők és hentesek alig vásárolnak a magas ár mellett — hihetőleg visszatéríti az árakat a rendes mederbe.

Telefon — Távirat.

Saját tudósítónk jelentése.)

(Budapest, 1909. október 21.)

Tanácskozások Kossuthnál.

Kossuth Ferenc ma magához kéréte Justh Gyulát és Holló Lajost.

A három politikus másfél órán át tartó tanácskozáson a politikai helyzetet vitatta meg,

Justh Gyula a kérdezősködő újságíróknak nem adott felvilágosítást a tárgyalásra vonatkozólag, csak annyit jegyzett meg, hogy döntés még nincs és hogy eddigi álláspontja semmiben sem változott meg.

Holló Lajos még kijelentette azt is, hogy sem az intéző bizottság, sem a függetlenségi párt közelebből ülést tartani nem fog.

Justh és Holló után Hoitsy Pál és Tóth József tanácskoztak Kossuth-tal. Tanácskozásuk eredményéről csak annyit közöltek a hírlapírókkal, hogy a válságot a jelenlegi politikával megoldani nem lehet.

Katonai kormány ?

Beavatott politikai körökben úgy hírlik, hogy a külügyminiszter ő Felségének memorandumot terjesztett elő, amelynek legutolsó pontjában azt javasolja a királynak, hogy mivel a válság megoldását a pártvillongások lehetetlenné teszik, rövid időre, míg a pártok közötti ellentétek elsimulnak, katonai kormányt kellene Magyarországra kiküldeni.

Egy képviselő halála.

Nagyszebenből jelentik: Lindtner Gusztáv orsz. képviselő ma itt 73 éves korában meghalt.

Letartóztatott bankigazgató.

A budapesti rendőrség ma letartóztatta Benkő Jenőt, a Mezőgazdasági Bankrésztársaság igazgatóját, aki a társaság kárára több ezer koronát sikkasztott. A bankigazgatót okirathamisítással is vádolják.

Kormányválság Szerbiában.

Belgrádból jelentik: az igazságügyminiszter ma beadta lemondását. A kormány többi tagjai szolidaritást vállaltak az igazságügyminiszterrel és ők is visszaadták megbízásukat a királynak.

A király a kormány lemondását tudomásul vette.

A spanyol események.

Madridból jelentik: a legutóbbi spanyol események a királyt annyira megrendítették, hogy az orvosok véleménye szerint közel áll a megőrüléshez. — Ugy a királyi palotát, mint a miniszteriumokat éjjel-nappal katonaság veszi körül.

A „BRASSÓI LAPOK” előfizetési díja.

HELYBEN vagy VIDÉKRE:

házhöz hordva. postán küldve.

Egy évre	20.—
Fél évre	10.—
Negyed évre	5.—
Egy óra	1.70

Előfizetni bármely naptól kezdve lehet. Mutatványszámokat készséggel küldünk.

Egy új ház eladó

Kereszt-utca 23. sz. a.

—2095—

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy az egyedüli elárusításunkban levő ásvány- és gyógyvizeket azonnali üvegcsere mellett, Cérna-utca 6. és Vasut-u. 25. szám alatti raktárunkban a következő árban árusítjuk:

Gloria	1 liter	10 fill.	1/2 lit.	— fill.
Borpataki	"	12	"	"
Matild	"	16	"	14
Borhegyi	"	10	"	10
Baross	"	12	"	"
Előpataki	"	16	"	14
Fehérkői	"	16	"	14
Felsőrákosi Mária	"	16	"	14

Legalább 25 üveg vételnél a vizet házhöz szállítjuk.

Magy. ásványvíz Forgalmi és Kiviteli részv. társ.

Kászón Salutaris	1 liter	16 fill.	1/2 lit.	14 fill.
Horgász	"	16	"	14
Répáti	"	16	"	14
Borszéki	"	28	"	22
Sztojka	"	28	"	22
Boholti	"	26	"	22
Hargitta	"	26	"	22
Székel-Selters	"	26	"	22

MINDENFÉLE IMAKÖNYV nagy választékban

„Brassói Lapok” könyvkereskedésében
Brassó, Kapu-utca 64.

Üzletmegnyitás.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy egy az új törvény szerint berendezett kocsis és mérleggyártó műhelyt nyitottam.

Megjegyzem még, hogy műhelyemben minden e szakmába vágó munka, valamint javítások a legpontosabb és legolcsóbb árakban készülnek.

Szives pártfogást kér

Widmann Pál

első brassói kocsis és mérleggyára
Kórház-u. 62.

BRASSÓI LAPOK

KÖNYVNYOMDÁJA

készít mindenféle nyomtatványokat a legszebb kivitelben és legutányosabb árban.

A legszebb képes levelezőlapok, finom és divatos, szebbnél-szebb levélpapírok:

Iskolatáskák, író- és rajzeszközök, valamint mindenféle iskolai cikkek nagy választékban kaphatók

a „BRASSÓI LAPOK” könyvkereskedésében
BRASSÓ

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

SINGER varrógép
BRASSÓ,
Kapu-u. 23. sz.
Csak a védjeggyel!

Kellemen Ferenc a „Fehér-templomban”
gyógyszertára —
Kolostor-utca 8. szám alatt.

Ajánlja kitűnő saját készítményű biztos hatású

Vénus crème	1 tégely	— 30 f
Vénus szappan	1 darab	— 60 f
Vénus powder	1 doboz	1.20 f
Petrolin hajszesz	1 üveg	2.— f

Nagy választék különlegességekben, ásványvizekben, parfümökben és gummiárúknak.

A ki jó villásreggelit és egy jó pohár erdélyi bort vagy frissen csapolt sört akar inni, az jöjjön a tanácsházi pincébe

Kodesch Viktor-hoz
szembe a közúti v. megállóhelyvel

„A régi Tanácsházban”
Buzasor 4. sz.
alatt levő borkimérésben úgy helybeliek, mint idegenek
kitűnő borokat
kapnak. (Asztali és palackborok)

JÓ BOROK.

(asztali és palack borok)

A „Fehér kaka”-hoz
címezett borkimérésben állandóan raktáron vannak.
— Kapu-u. 20. sz. a. —

Központi Nr. 1. Szálló-Brassó.

A város és vidék közönségének találkozó helye. Kényelmes, tiszta szobák. Gyönyörű tánc- és étterem.
Kitűnő konyha. Valódi jó italok.
Pontos kiszolgálás. Omnibusz a vasútállomásonál.
Whynanek József, szállodás.

Első brassói

mű és borotva hamorakészítő

Nagy raktár

finom acélárúknak.

Szálló kiszolgálás! Valerio J. utóda
Kapu-utca 16.

Pásztori Sándor

szodronyszövet-fonat kert-
kerítés és ruganyos acél-
szodrony-ágybetétek gyára
BRASSÓ, Kórház-u. 32.

Tellmann Vilmos és Tsai

posztógyára, BRASSÓ.

Hátulsó-utca 50—56 szám alatt.

Ajánlja saját készítményeit
mindenféle
posztókban és flanellekben.

Poith György és Tarsa

kötőgyár, rövid- és szövő-áru üzlet
nagyban és kicsinyben
Kapu-utca 24. sz.

Saját gyártmánya kötött-áru Min-
denféle harisnya és triko-áruk olcsón
és nagy választékban kaphatók.

Eredeti „PFAFF” varrógépek

Wetzel Otto

BRASSÓ.

Weisz-Mihály-u.
30. szám alatt.

csak a védjeggyel.

Legnagyobb választék kongrészsövetekben.

Hölgyek, akik szép kézimunkát
venni akarnak, győződjenek meg arról,
hogy én csak finom árut tartok.

Törülközőkre, zsebkendőkre, szalvétákra,
asztalneműre monogrammok 5—6 óra alatt
bármily mennyiségben himeztetnek.

Weisz Mihály-u. 4. **BOLESCH FRIGYES**
(Copoly-féle ház.)

Mindennemű fehérnemű készítése.

Előnyomtató.

Hímzőfonalak.

GOLDSTEIN B. mellfűző különlegességek Kolostor-utca 21.

Dr. Póka Dezső

járási tiszt orvos, tb. várm. főorvos
elköltözött Bolonya, Egres-utca 13 sz.
alatti házba és rendel: (2098)
reggel 7-től 9 óráig,
délben 12-től 1 óráig.

Kiadó lakás.

Bolonya, Gyár-ut 1^a sz. alatt a hon-
véd laktanya mellett
ujjonnan épült házban
két teljesen egyenlő, modern beosztású föld-
szinti lakás, melyeknek mindegyike 3 szoba,
előszoba, konyha, fürdőszoba és cseléd szo-
bából áll

azonnal kiadó.

Értekezhetni ugyanott, vagy Fein Ármin-
nál, Árvaház-utca 35. (2089)

Érettségizett fiatalember, ki az egyszerű,
valamint a kettős könyvvitelben teljes jár-
tassággal bír, szerény díjazás mellett
estéli órákra állást keres.
Szíves megkeresést e lap kiadóhivatalába
kérek.

Fényes kereset!!

Nők kik otthon házi mun-
káik közepette esetleg
egész napra csipke horgolással
állandó munkát és szép keresetet
akarnak, forduljanak levélben a

Magyar Csipke Kiviteli Vállalathoz

Déván.

2119

PÉNZ EMET nem akarom
az ablakon ki-
dobni és ezért csak

vásárolom be ruhaszükségletemet
az őszi és téli időnyre.

Pótolja a mérték után készült munkát.

Nagy választék városi és utazó-bundákban, lábzsákokban és valódi
bőrkabátokban, továbbá sport, vadász és kocsis díszöltönyökben.

Izsák Henrik és Társa cégnél

Brassó, Kapu-utca 9—11. sz.

Reklám-árak:

Férfi-osztály:

Őszi felöltő . 18 K
Átmeneti kabát 20 „
Loden-gallér . 11 „
Fekete és barna
téli kabát . 17 „
Őszi és téli öltöny 17 „
Kabát szörme bél. 19 „
téli „ 12 „
Téli nadrág . 6 „

Füu osztály.

Őszi és téli öltöny 11 K
Átmeneti kabát . 14 „
Téli kabát 15 „
Öltöny 3—10 éves részére 6 „
Téli kabát 3—10 é. rész. 9 „

Uj üzlet!

Az összes áru a
legujabb divat
szerint a legjob-
ban van
elkészítve

Uj üzlet

Világhírű párisi Pathé cég
GRAMOFONJAI

a jelenkor legtökéletesebb gépei,

nem kell tőt cserélni,

mi által a lemezek sem rongálódnak; Pathé gépeit egy
kis gyerek is kezelheti; Pathé lemezei a legnagyobbak,
s a mellett olesőbb mint bármely ehez hasonló gyártmány.

Pathé beszélő gépek raktára Brassóban:

BRASSÓI LAPOK KÖNYVKERES-
KEDÉSÉBEN -

- - BRASSÓ, KAPU-UTCA 64. - -

Szabott Árak!

Részlet fizetésre is!

A „BRASSÓI IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE,
MINT AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI HITELSZÖVETKEZET TAGJA”
felszámolás alatt, közhírré teszi, hogy

butorcsarnokát

teljesen kiárusítja

és az összes butorok árát
35%-al leszállította. (2024)